

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kalastuslain 94 ja 121 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että kalastuslakia muutettaisiin luonnonvaraisen eläimistön ja luonnon suojelemiseksi siten, että vierasperäisten kala- tai rapulajien ohella myös vierasperäisten kala- tai rapukantojen maahan- tuonti ja istutus sallittaisiin ainoastaan asian- omaisen ministeriön luvalla.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Kalastuslain (286/1982) keskeisenä tavoitteena on säännellä kalastusoikeutta, kalastusmenetelmiä, kalakantojen hoitoa sekä kalatalouden hallintoa. Lain tavoitteena on myös pyrkimys vesialueiden mahdollisimman suureen pysyvään tuottavuuteen hyödyntämällä kalakantoja kestäväen käytön periaatteella.

Vesistöjen alkuperäisten kalakantojen suojelemiseksi säädetään lain 94 §:n 2 momentissa muun kuin Suomessa luonnonvaraisena esiintyvän kala- tai rapulajin tai sen hedelmöitetyn mädin maahantuonti sallitaksi ainoastaan maa- ja metsätalousministeriön luvalla ja sen määräämillä ehdoilla. Lain 121 §:n mukaan kala- tai rapulajin istuttaminen vesialueelle, jossa sitä ei ennestään ole, samoin kuin kalojen tai rapujen siirtoistutus, edellyttää työvoima- ja elinkeinokeskuksen lupaa. Säännöksen tarkoitus on estää vesistöissä olevalle kalastolle istutuksesta aiheutuvia haittoja.

Luonnonsuojelulain (1096/1996) 43 §:ssä säädetään muiden kuin taloudellisesti hyödynnettävien kalojen vierasperäisten lajien leviämisen rajoittamisesta.

Toistaiseksi tilanne vieraiden kalalajien ja -kantojen suhteen on Suomessa ollut hyvä. Suomi sai Euroopan unioniin liittyessään kolmen vuoden siirtymäajan, jonka aikana viljelyyn tai istutukseen tarkoitettun kalan ja niiden sukusolujen tuonti on ollut kiellettyä Euroopan unionin alueelta. Siirtymäajan päätyttyä kalojen tuonnissa on noudatettava Euroopan yhteisön eläintautimääräyksiä. Kansallisesti kalojen tuontia Suomeen voidaan rajoittaa lajiensuojelun perusteella.

Muiden kuin Suomessa luonnonvaraisena esiintyvien kala- ja rapukantojen luontoon laskemisesta saattaa seurata kalastolle vastaavaa haittaa kuin vieraista kala- tai rapula- jeistakin. Uusi kala- tai rapukanta saattaa heikentää vesistöissä jo olevaa kantaa. Uusi kanta voi myös vaikuttaa ekosysteemiin niin että aikaisemman kannan elinolosuhteet heikkenevät. Tämän vuoksi lakiin ehdotetaan otettavaksi säännökset muun kuin Suomessa luonnonvaraisena esiintyvän kala- tai rapu- kannan tai sen sukusolujen maahantuonnin luvanvaraisuudesta.

Muun kuin Suomessa luonnonvaraisena esiintyvän kala- ja rapukannan maahantuonti olisi sallittua vain asianomaisen ministeriön

luvalla ja sen määräämillä ehdoilla (94 §:n 2 momentti). Varovaisuusperiaatteen mukaisesti lupa olisi evättävä, jos toimenpiteestä saattaa aiheutua merkittävää haittaa luonnonvaraiselle eläimistölle tai luonnolle. Säännös koskisi myös mainittujen kala- ja rapukantojen sekä -lajien sukulajien eli mädin ja maidin maahantuontia. Asetuksella voitaisiin tarvittaessa säätää kala- tai rapulajeista, joiden maahantuontiin ei tarvita lupaa.

Kalastuslaki koskee kalastuksen harjoittamista ja rapujen pyyntiä yksinomaan luonnonvesissä ja niihin rinnastettavilla vesialueilla. Lupaa ei näin ollen tarvittaisi esimerkiksi akvaariossa pidettävien trooppisten kalojen tuontiin.

Kala- tai rapukannan istuttaminen vesialueelle, jossa sitä ei ennestään ole, edellyttäisi työvoima- ja elinkeinokeskuksen luvan (121 §). Luvassa voitaisiin antaa toimenpiteen suorittamiseen liittyviä määräyksiä.

2. Esityksen vaikutukset

2.1. Ympäristövaikutukset

Esityksen mukaisilla toimenpiteillä pyritään ehkäisemään vierasperäisistä kala- ja rapukannoista luonnonvaraisille lajeille ja kanoille aiheutuvia haittoja.

2.2. Muut vaikutukset

Elävien kalojen ja rapujen maahantuonti

on ollut rajoitettua, eikä kala- ja rapukantojen maahantuontia koskevien hakemusten määrää ole mahdollista arvioida. Esityksellä ei kuitenkaan arvioida olevan henkilöstö- tai organisaatiovaikutuksia tai sanottavia taloudellisia vaikutuksia.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä. Esityksestä on pyydetty lausunto ympäristöministeriöltä, tullihallitukselta, Suomen ympäristökeskuksetta, työvoima- ja elinkeinokeskuksetta, kalatalousyksiköiltä, riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselta, Kalatalouden Keskusliitolta, Suomen Kalankasvattajaliitolta, Suomen Ammattikalastajaliitolta sekä Suomen Kalamiesten Keskusliitolta. Saaduissa lausunnoissa esitystä on kannatettu.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kalastuslain 94 ja 121 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 16 päivänä huhtikuuta 1982 annetun kalastuslain (286/1982) 94 §:n 2 momentti ja 121 § seuraavasti:

94 §

Muun kuin Suomessa luonnonvaraisena esiintyvän kala- tai rapulajin tai niiden kantojen tai sukusolujen maahantuonti on sallittu ainoastaan asianomaisen ministeriön luvalla ja sen määräämillä ehdoilla. Lupa on evättävä, jos toimenpiteestä saattaa aiheutua merkittävää haittaa luonnonvaraiselle eläimistölle tai luonnolle. Kala- tai rapulajeista, joiden maahantuontiin ei tarvita lupaa, säädetään tarvittaessa asetuksella.

121 §

Jos vesialueelle istutetaan kala- tai rapulajia tai niiden kantaa, jota siellä ei ennestään ole, tai alueelle suoritetaan kalojen tai rapujen siirtoistutus, on toimenpiteelle saatava työvoima- ja elinkeinokeskuksen lupa. Luvassa voidaan antaa määräyksiä toimenpiteen suorittamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta

Helsingissä 13 päivänä helmikuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

Laki

kalastuslain 94 ja 121 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 16 päivänä huhtikuuta 1982 annetun kalastuslain (286/1982) 94 §:n 2 momentti
 ja 121 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

94 §

Muun kuin Suomessa luonnonvaraisena esiintyvän kala- tai rapulajin tai sen hedelmöitetyn mädin maahantuonti on sallittu ainoastaan maa- ja metsätalousministeriön luvalla ja sen määräämillä ehdoilla.

Muun kuin Suomessa luonnonvaraisena esiintyvän kala- tai rapulajin tai niiden kantojen tai sukusolujen maahantuonti on sallittu ainoastaan *asianomaisen ministeriön* luvalla ja sen määräämillä ehdoilla. *Lupa on evättävä, jos toimenpiteestä saattaa aiheutua merkittävää haittaa luonnonvaraiselle eläimistölle tai luonnolle. Kala- tai rapulajeista, joiden maahantuontiin ei tarvita lupaa, säädetään tarvittaessa asetuksella.*

121 §

Milloin vesialueelle istutetaan kala- tai rapulajia, jota siellä ei ennestään ole, tai alueelle suoritetaan kalojen tai rapujen siirtoistutus, on toimenpiteelle saatava kalastuspierin lupa.

121 §

Jos vesialueelle istutetaan kala- tai rapulajia tai niiden kanta, jota siellä ei ennestään ole, tai alueelle suoritetaan kalojen tai rapujen siirtoistutus, on toimenpiteelle saatava työvoima- ja elinkeinokeskuksen lupa. Luvassa voidaan antaa määräyksiä toimenpiteen suorittamisesta.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta _____*